

Lydsystemer og tilslutninger

Fra mono til multikanal

Udviklingen fra mono til multikanals lyd stiller stadig stigende krav til apparaterne og deres tilslutninger. De mange varianter af lydformater kræver mange forstærkere i apparaterne og tilsvarende antal højttalere. Tilslutninger og kabler er ligeledes afgørende for et vellykket resultat.

Hvad skal der til? Et kortfattet overblik.

Mono: 1 kanal

Stereo: 2 kanaler

Dolby Surround: 3 kanaler

Dolby Surround Pro Logic: 5-7 kanaler

Dolby Digital: 5-9 kanaler

Dolby True HD: 5-16 kanaler. Kræver tilslutning med HDMI.

DTS (Digital Theater System)

DTS HD

Mono og stereo – formodentlig kendt af alle – er gennemgået i lektion 4, så det lader vi ligge.

Dolby Surround er forlængst afløst af Dolby Surround Pro Logic som i nye varianter (EX med flere) kan lave flerkanal lyd ud af et Dolby Surround kodet stereo lydsignal.

Digitale TV modtager Dolby Digital lyd. Samme lyd som kommer fra DVD. Det er i sin grundversion et ægte fem kanal lydsignal. De nyeste versioner af Dolby Digital kan frembringe op til 9 kanaler med det formål at fordele lyden mere præcist i lytterummet ved hjælp af et tilsvarende antal højttalere.

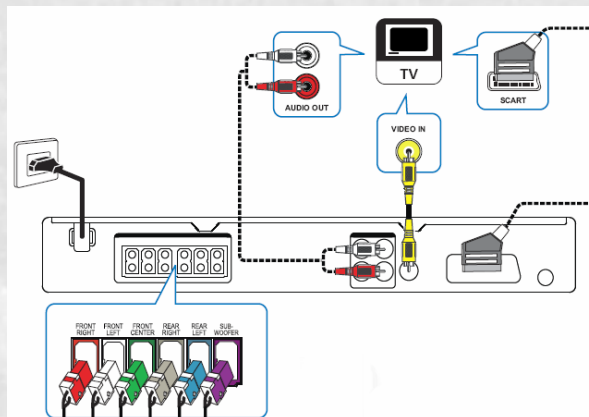
BluRay anvender Dolby True HD, som er et ukomprimeret flerkanaals lydsignal. Det kan indeholde op til 16 kanaler og kræver HDMI kabelforbindelse for at fungere. Coaxiale og optiske kabler kan ikke anvendes, da de med deres enstrengede datastrøm ikke kan overføre en tilstrækkelig mængde data.

DTS (Digital Theater System) og Dolby er konkurrenter. DTS ønsker at være markedsleder gennem strengere krav til lyd kvalitet. Mange film er indspillet med såvel DTS som Dolby lydspor og det er værd at anvende DTS hvis muligheden er der og anlægget kan afspille lydformatet! Dette sidste er langt fra sikkert.

Hvordan kobler jeg mine apparater sammen?

Lad os se på et typisk eksempel. På tegningen til højre ses bagsiden af et populært og meget almindeligt surroundanlæg. Populært fordi det fylder ikke alverden og er billigt i indkøb.

Det skal tilsluttes TV, som naturligvis har digital modtager. Lyden derfra er tilsvarende digital. Der skal bruges et optisk eller et coaxialt digitalkabel. Allerede her er vi stået af. Indgangen mangler.

Helt galt går det når Playstation eller den nye BluRay afspiller, som hver for sig kræver henholdsvis en optisk digital indgang eller HDMI indgang.

Anlægget efterlader os med følelsen af, at være punkteret på alle hjul i en snæver blindgyde.

Lydsystemer og tilslutninger

Fra mono til multikanal

Med manglende tilslutninger mister man glæden ved at bruge anlægget. Oplevelsen udebliver og anlægget føles tilovers.

Med Surroundrecieveren til højre er man anderledes godt stillet. Som det ses, er der fire digitale lydindgange foruden fire HDMI indgange (digital billede og lyd).

Digitale indgange er:

- * Coaxial digital.
- * Optisk digital.
- * HDMI.

TV lyd, DVD lyd og CD kan overføres med **coaxial** eller **optisk** digital kabel.

BluRay i dens bedste kvalitet skal overføres med **HDMI** for at håndtere DolbyTrueHD lyd som flertallet af nye film er indspillet med.

HDMI forbindelse fra signalkilde til modtager gør det muligt at opnå perfekt synkronisering mellem lyd og læbebevægelser. Lyd og billede følges ad. Dette er langt fra en selvfølge på grund af digital lyd og billedbehandling i de stadig mere avancerede billedprocessorer som sidder i apparaterne. Anvender man det samme kabel til lyd og billede synkroniserer modtageapparatet automatisk. Sendes billedet gennem et kabel til TV og lyden direkte til forstærkeren er der risiko for at lyd og billede ikke følges ad.

Det er vigtigt at forberede sig grundigt inden købet. Vær omhyggelig med at afdække behovet. Det gælder ikke blot behovet lige nu, men bestræb dig på at være på forkant med dine forventninger og kommende ønsker til anlægget.

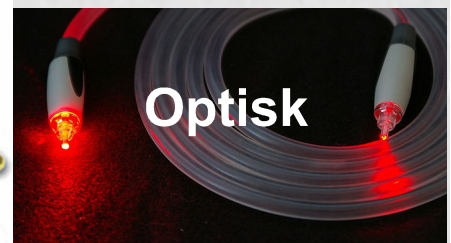
Det er som altid vigtigt at anlægget er enkelt at betjene.

Forstærkeren øverst har fire knapper, som ved et enkelt tryk kobler apparaterne sammen og automatisk indstiller til det lydsystem (stereo eller surround) man har forvalgt til den enkelte lydkilde.

"Tilslutninger kan man ikke få for mange af".

Coaxialt

Optisk

HDMI